KOB subyektlərinin fəaliyyətlərində qarılaşdıqları risklər və onların idarə edilməsi məsələlərinin öyrənilməsi ilə bağlı keçirilimiş sorğunun nəticəsinə dair təqdimat

KOBİA

Azərbaycan Respublikasının
Kiçik və Orta Biznesin
İnkişafı Agentliyi

Ümumi məlumat

KOBİA
Azərbaycan Respublikasının Kiçik və Orta Biznesin İnkişafı Agentliyi

Respondetlərin sayı: 302 KOB subyekti
Sorğunun keçirilmə müddəti: 2022-ci ilin sentyabr-oktyabr aylari
Sualların sayı: 19
Sorğunun əhatə dairiəsi: ölkə üzrə
Sahibkarların fəaliyyət sahəsi: kənd təsərrüfatı, turizm, qida, istehsal, ticarət, tikinti və s.
Sahibkarın kateqoriyası: mikro-205, kiçik-71, orta-26
Hüquqi statusu: hüquqi şəxs-129, fiziki şəxs-173

Sorğu telefon zəngi vasitəsilə həyata keçirilmişdir. Məlumatların audit yoxlamasını həyata keçirməmişik və bu məlumatların dəqiqliyi və etibarlılığına dair heç bir formada rəy və ya əminlik bildirmirik.

Fəaliyyətinizdə qarşılaşdığınız iqtisadi risklər hansılardır?

- Kreditlər - 99 subyekt
- Valyuta riski – 57 subyekt
- Vergilər - 54 subyekt
- Əməliyyat – 16 subyekt
- Digər – 61 subyekt
- Heç bir risk ilə qaşılaşmıram – 21 subyekt

Fəaliyyətinizlə bağlı risklərin idarə edilməsi strategiyası varmı?

Bəli – 144 subyekt

Xeyir – 158 subyekt

Fəaliyyətinizdə yeni məhsul və xidmətlər üzrə risklərin idarə edilməsi siyasəti varmı?

Bəli – 119 subyekt

Xeyir – 183 subyekt

Fəaliyyətinizdə daxili nəzarət və monitorinq sistemi varmı?

Bəli – 133 subyekt

Xeyir – 169 subyekt

Kreditlərlərin əldə edilməsi bağlı hansı çətinlikləriniz var?

- Faiz dərəcəsi – 158 subyekt
- Müddəti – 13 subyekt
- Valyuta – 12 subyekt
- Girov təminatı – 79 subyekt
- Digər – 52 subyekt

Kreditlərdən başqa digər hansı bank məhsullarına ehtiyacınız vardır, lakin əldə edə bilmirsiniz?

- Lizinq – 59 subyekt
- Sənədli əməliyyatlar (Akkreditiv, Zəmanət) – 21 subyekt
- Faktorinq (Borcların satın alınması və maliyyələşdirilməsi) – 10 subyekt
- Heç bir ehtiyacım yoxdur – 163 subyekt
- Digər – 48 subyekt

Bank xidmətlərinin əlçatanlığında hansı maneələr var?

- Filial şəbəkəsinin azlığı -73 subyekt
- Elektron xidmətlərin azlığı - 46 subyekt
- Xidmət səviyyəsinin zəif olması – 37 subyekt
- Peşəkar kadrların azlığı – 47 subyekt
- Digər – 96 subyekt

Sığorta şirkətlərinin fəaliyyətini necə qiymətləndərirsiniz?

- Çox pis – 29
- Qeyri qənaətbəxş - 32
- Normal - 146
- Əla - 58
- Məlumatım yoxdur – 29

Yerli sığorta şirkətləri biznesinizdə baş verə biləcək riskləri qarşılaya biləcək qüvvədədirmi?

- Qarşılaya bilməz – 21 subyekt
- Qismən qarşılaya bilər - 114 subyekt
- Qarşılaya bilər – 93 subyekt
- Məlumatım yoxdur – 74 subyekt

Sığorta sektorunda hansı sahədə islahatların aparılmasını istərdiniz?

- Qanunvericilik – 108 subyekt
- İnzibatçılıq -15 subyekt
- Xidmətlərin elektronlaşdırılması – 36 subyekt
- Kadrlar - 11 subyekt
- Hamısı – 43 subyekt
- Cavab verməkdə çətinlik çəkirəm – 89 subyekt

Sığorta xidmətlərinin əldə edilməsində hansı problemlər ilə üzləşirsiniz?

- Filial şəbəkəsi zəifdir – 25 subyekt
- Xidmət haqqları yüksəkdir – 109 subyekt
- Xidmətlərin elektronlaşma səviyyəsi zəifdir – 20 subyekt
- Sığorta işçiləri peşəkar deyillər – 14 subyekt
- Digər – 26 subyekt
- Məlumatım yoxdur – 71 subyekt

Sığorta bazarına nəzarəti həyata keçirən qurumun fəaliyyətindən razısınızmı?

- Heç razı deyiləm – 44 subyekt
- Qismən razıyam – 108 subyekt
- Razıyam – 42 subyekt
- Çox razıyam – 6 subyekt
- Məlumatım yoxdur – 102 subyekt

Vergi sahəsində həyata keçirilən islahatların biznes mühitinə ümumi təsirini necə qiymətləndirirsiniz?

- Heç bir müsbət dəyişiklik gözləmirəm – 37 subyekt
- Hələlik müsbət təsirini hiss etməmişəm – 56 subyekt
- Müsbət təsirinin olacağını düşünürəm – 79 subyekt
- Çox cüzi da olsa müsbət təsiri var, amma kifayət deyil – 23 subyekt
- Tamamilə razıyam, çox müsbət təsir edir – 71 subyekt
- Cavab verməkdə çətinlik çəkirəm - 32 subyekt

Vergi sahəsində həyata keçirilən islahatların hansının biznes mühitinə təsirini daha əhəmiyyətli hesab edirsiniz?

- Sahibkarlarin inzibatçılıq yükünün azaldılması – 11 subyekt
- Vergi dərəcələrinin azaldılması – 92 subyekt
- Hesabat formalarının təkmilləşdirilməsi – 25 subyekt
- Vergi azadolmaları və güzəştləri – 113 subyekt
- Sahibkarların hüquqlarının genişləndirilməsi – 24 subyekt
- Cavab verməkdə çətnlik çəkirəm – 31 subyekt

Ən çox hansı vergi hesabatlarının tərtib olunmasında çətinlik çəkirsiniz?

- Muzdlu işlə əlaqədar ödəmə mənbəyində tutulan vergi bəyannaməsi – 47 subyekt
- Mənfəət/gəlir vergisi bəyannaməsi - 44 subyekt
- ƏDV bəyannaməsi – 51 subyekt
- Sadələşmiş vergi bəyannaməsi – 37 subyekt
- Heç bir çətinliyim yoxdu – 30 subyekt
- Digər – 93 subyekt

Vergi hesabatlarının tərtib olunmasında əsas çətinliyiniz nədən ibarətdir?

- BTP-dən istifadə edə bilmirəm – 20 subyekt
- Bəyannamələrdə əlavələrin çoxluğu – 47 subyekt
- Bəyannamələrin strukturunun mürəkkəb olması – 7 subyekt
- Proqram təminatındakı texniki problemlər – 17 subyekt
- Heç bir çətinliyim yoxdur – 129 subyekt

Biznes fəaliyyətinizin ixtisaslı işçi qüvvəsi ilə təmini üçün çətinlikləriniz varmı?

- Bəli – 145 subyekt
- Xeyir – 157 subyekt

Nəticə

- Sorğuda iştirak edən sahibkarlar daha çox kreditlər (33%), valyuta, (19%), vergilər (18%) kimi iqtisadi risklərlə qarşılaşdıqlarını bildiriblər;
- Sahibkarların 48%-i fəaliyyəti bağlı risklərin idarə edilməsi strategiyasının olduğunu, 52%-i isə olmadığını qeyd edib;
- 52% sahibkar kreditlərin əldə edilməsi ilə bağlı faiz dərəcələrinin yüksək olduğunu, 26% sahibkar isə girov təminatı ilə bağlı çətinliklərin daha çox olduğunu qeyd edib;
- Sahibkarların 54%-i kreditlərdən başqa digər bank məhsullarına ehtiyacının olmadığını bildirib;
- Bank xidmətlərinin əlçatanlığında hansı maneələrin olduğu sualına daha çox (24%) filal şəbəkəsinin azlığını bildirilib;
- Respondentlərin əksəriyyəti sığorta şirkətlərinin fəaliyyətini normal qiymətləndirilb;
- Sahibkarların əksəriyyəti yerli sığorta şirkətləri biznesinizdə baş verə biləcək riskləri qarşılaya biləcəyini düşünür;
- Sahibkarların əksəriyyəti (36%) sığorta sektoru ilə bağlı qanunvericilik sahəsində islahatların aparılmasının zəruri olduğunu qeyd edib;
- Vergi sahəsində həyata keçirilən islahatların biznes mühitinə ümumi təsirini bütövlükdə sahibkarlar müsbət dəyərləndirib;
- Sahibkarlar vergi dərəcələrinin azaldılmasının (30%), vergidən azad olmalar və güzəştlərin (37%) biznes mühitinə təsirini daha əhəmiyyətli hesab edirlər;
- Sahibkarların əksəriyyəti (43%) vergi hesabatlarının tərtib olunmasında çətinliyinin olmadığını bildirib.

Tövsiyələr

- KOB-lar arasında risklərin idarə edilməsi strategiyasının hazırlanmasının təşviqi;
- KOB-lar üçün kreditlərin verilməsi ilə bağlı faiz dərəcələrinə, girov təminatı və digər bu kimi məsələlərə yenidən baxılması;
- KOB-lar arasında alternativ maliyyə alətlərinin təşviqinin genişləndirilməsi;
- Bank xidmətlərinin təkimlləşdirilməsi;
- KOB-ların sığorta sahəsində maarifləndirilməsinin təmini və sığorta mədəniyyətinin inkişafı məqsədilə həyata keçirilən tədbirlərin genişləndirilməsi; ;
- Sığorta sektoru ilə bağlı qanunvericilik sahəsində islahatların aparılmasının zərurilyi;
- KOB subyektləri üçün vergi təşviqlərinin tətbiqi, o cümlədən vergi ödəyiciləri və vergi orqanları arasında qarşılıqlı etimadın və şəffaflığın artırılması istiqamətində görülən tədbirlərin daha da genişləndirilməsi;
- Vergi sahəsində KOB subyektlərinin bilik və bacarıqlarının artırılmasının dəstəklənməsi.

Diqqətinizə görə təşəkkür edirik